

LIKABEHANDLINGSPLAN

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Kristinebergskolan F- 6 och fritidshem

2016/2017

Lust att lära – möjligheter att lyckas!

På Kristinebergskolan accepterar vi inte någon form av diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling

Vision

Vår vision är att alla elever, föräldrar och personal tillsammans skapar ett öppet och positivt klimat. Detta för att främja goda relationer och en trygg arbetsmiljö med goda möjligheter till inläring.

Syfte

”Diskrimineringslagen och skollagen förbjuder diskriminering och kränkande behandling och ställer krav på att verksamheterna bedriver ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter och möjligheter och för att förebygga trakasserier och kränkande behandling. Om trakasserier eller andra kränkningar äger rum i eller i samband med verksamheten är huvudmannen skyldig att utreda och åtgärda det inträffade.”¹

Skolans värdegrund och uppdrag:

Grundläggande värden

”Utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor.

Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.”²

”Skolväsendet vilar på demokratins grund. Skollagen (2010:800) slår fast att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Den ska främja alla elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. Utbildningen ska förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Var och en som verkar inom skolan ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö.”³

Förståelse och medmännisklighet

”Skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Omsorg om den enskildes välbefinnande och utveckling ska prägla verksamheten. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck,

sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Sådana tendenser ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser.”⁴

- 1 ”Skolverkets allmänna råd om att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling” beslutade den 28 september 2009.
- 2 Utdrag ur Skollagen (2010:800) 1 kap. 5§.
- 3 Utdrag ur Lgr 11
- 4 Utdrag ur Lgr 11

Kristinebergskolan likabehandlingsplan syftar till att främja arbetet kring likabehandling samt motverka diskriminering och kränkande behandling på ett sätt som motsvarar de krav som uttrycks i skollagen och läroplanen.

Definition av begrepp

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt. Med *direkt diskriminering* menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön.

Men man kan också diskriminera genom att behandla alla lika. Det är det som kallas *indirekt diskriminering*. Det sker när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringssätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Trakasserier är en behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till någon av de skyddade diskrimineringsgrunderna, det vill säga kön, funktionshinder, sexuell läggning, etnisk tillhörighet och religion eller annan trosuppfattning.

Annan kränkande behandling. Med annan kränkande behandling menas en kränkning av en elevs värdighet som *saknar* koppling till en diskrimineringsgrund.

Målinriktat arbete för att motverka diskriminering och kränkande behandling

Arbetet med att främja likabehandling och motverka diskriminering och kränkningar är allas ansvar. Detta gäller såväl skolans personal som elever och deras föräldrar.

Fokusområden på diskrimineringsgrunderna, arbetsgång, ansvar:

Kön

Skolan och fritidshemmet ska förebygga och förhindra könsdiskriminering. Skolan och fritidshemmet ska också förebygga och förhindra trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever.

Detta arbetar vi med genom att...

vara observanta på att pojkar och flickor behandlas lika av lärare i klassrummet och av personalen på fritidshemmet, men också att de behandlar varandra med hänsyn och respekt. Arbeta för att all undervisning och schemabrytande aktiviteter lägger lika stor vikt vid både flickor och pojkars intressen.

Ansvar: lärare och fritidshemspersonal

Etnisk tillhörighet

Skolan och fritidshemmet ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av etnisk tillhörighet.

Detta arbetar vi med genom att...

Skolan och fritidshemmet inkluderar alla elever oavsett bakgrund. Kontinuerligt arbete i klasserna och på fritidshemmet kring etnisk tillhörighet; förklaring av begrepp, diskussioner, litteraturläsning.

Ansvar: lärare och fritidshemspersonal

Religion och annan trosuppfattning

Skolan och fritidshemmet ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av religion eller annan trosuppfattning.

Detta arbetar vi med genom att...

undervisningen är icke-konfessionell och problematiserande, alla religioner och trosuppfattningar får plats i undervisningen. All personal på skolan är extra uppmärksam på kränkningar med rasistiska eller religiösa inslag.

Ansvar: all personal

Funktionshinder

Skolan och fritidshemmet ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av funktionshinder.

Detta arbetar vi med genom att...

Göra vår skola och vårt fritidshem tillgängligt för alla. Personalen planerar verksamheten så att ett funktionshinder inte skall utgöra ett hinder för deltagande i vår skol- och fritidshemsverksamhet.

Ansvar: skolläda, lärare och fritidshemspersonal

Sexuell läggning

Skolan och fritidshemmet ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning.

Med sexuell läggning menas:

- homosexualitet
- bisexualitet
- heterosexuellitet.

Detta arbetar vi med genom att...

tillsammans med barnen kontinuerligt diskutera begreppens innebörd. Genomföra åldersanpassade värderingsövningar som behandlar temat sexuell läggning. Ha särskilt fokus på HBT-frågor då sex- och samlevnad behandlas i undervisningen. Skolan ser särskilt över de läromedel som används i undervisningen så att de inte diskriminerar eller kränker någon på grund av dennes sexuella läggning.

Ansvar: lärare och fritidshemspersonal

Normkritiskt perspektiv

Skolan och fritidshemmet skall ha ett normkritiskt perspektiv, vilket innebär att all personal granskar sin egen position i förhållande till sina normer och aktivt arbetar för att motverka att barn kränks eller diskrimineras.

Detta arbetar vi med genom att...

vid konferenser, arbetsplatsträffar och studiedagar kontinuerligt diskutera förhållningssätt och normsättande gentemot barnen på skolan.

Ansvar: all personal

Övrig kränkande behandling

Skolan och fritidshemmet ska också förebygga och förhindra det som i lagen benämns som *annan kränkande behandling*.

Detta arbetar vi med genom att...

reagera och agera så fort vi får signaler om enstaka händelser eller konflikter så att dessa inte leder till mobbning. All personal är extra uppmärksam på situationer som uppstår i skolans allmänna utrymmen samt ute på skolgården. Om det kommer till skolans kännedom att kränkningar över Internet förekommer skall skolan agera, följa upp och arbeta för att kränkningarna skall upphöra.

Ansvar: all personal.

Övergripande fokusområden områden/arbetsgång/ansvar

Samarbete skola och fritidshem

Skolan och fritidshemmet skall aktivt arbeta för att stärka samarbetet mellan de båda verksamheterna så att övergången för barnen blir så smidig som möjligt. Gemensamma arbetsplatsträffar/konferenser för all skol- och fritidshemspersonal. Skol- och fritidshemspersonal arbetar aktivt med att överföra viktig information mellan verksamheterna och stärka samarbetet.

Ansvar: lärare och fritidshemspersonal

Skolans arbete med att lämna och ta emot information från elever och vårdnadshavare:

Överlämningssamtal sker vid övergång från förskolan till förskoleklass, vid övergången mellan förskoleklass och åk 1, vid övergången mellan åk 3 och 4 samt vid övergången till åk 7. Fokus ligger på att överbrygga elevens eventuella oro för byte mellan förskola-förskoleklass/stadierna/skola.

Ansvar: undervisande lärare

Vårdnadshavare erhåller information om skolans likabehandlingsplan och en förkortad version skickas hem.

Ansvar: rektor, klasslärare och likabehandlingsteamet

Alla elever startar varje nytt läsår med att gå igenom skolans gemensamma likabehandlingsplan och förhållningssätt.

Ansvar: klasslärare

Klassföreståndaren håller kontinuerliga utvecklingssamtal där elevernas kunskapsmässiga men också sociala utveckling diskuteras. I dessa samtal skall alltid frågor kring trivsel och kamratskap tas upp.

Ansvar: klasslärare

I förskoleklass och i åk 4 sker hälsosamtal då skolsköterskan intervjuar elever om trivsel, trygghet och andra frågor som berör likabehandling.

Ansvar: skolsköterska

Likabehandlingsteam och elevråd:

I skolans likabehandlingsteam ingår skolledning, lärare, skolkurator. Utöver det finns två elevrådsrepresentanter från varje årskurs från skolan i skolans elevråd.

Ansvar: likabehandlingsteamet, samt rektor

Likabehandlingsteamet träffas några gånger per termin (tätare vid behov) för att stämma av hur trivseln är på skolan.

Ansvar: likabehandlingsteamet.

Kompetensutbildning/internutbildning/förankring:

Likabehandlingsplanen utvärderas kontinuerligt vid APT en gång per termin. Vid gemensamt APT för all personal på skolan förtydligas innehåll och ansvarsområden i likabehandlingsplanen. Man är extra noga med att all personal får insikt i likabehandlingsarbetet och kännedom om likabehandlingsplanen.

Ansvar: likabehandlingsteamet.

Eleverna får i början av varje läsår information om skolans likabehandlingsarbete och plan. En förenklad version av planen delas ut till eleverna, klasslärare går dessutom igenom den tillsammans med respektive klass.

Ansvar: likabehandlingsteamet och klasslärare.

Uppföljning och utvärdering

Varje år i november skall arbetet med att utvärdera och upprätta en ny likabehandlingsplan vara klart. Planen utvärderas av skolans pedagogiska personal, av förskoleklassens pedagogiska personal, av fritidshemmets pedagogiska personal, av övrig personal och av eleverna. Efter utvärderingen revideras planen och en ny upprättas som blir gällande från den 1 december. Rektor är huvudansvarig för att fjolårets plan utvärderas och att en ny upprättas. Rektor är också huvudansvarig för att enskilda utredningar och uppföljning gällande diskriminering och kränkande behandling följs upp.

Återkommande aktiviteter för att säkerställa att Kristinebergskolan är en trygg och trivsamt skola.

Till upprättandet av kommande likabehandlingsplan görs en handlingsplan över det som framkommit samt vilka åtgärder som skall vidtas för att förhindra diskriminering och kränkande behandling.

Trygghetskartläggning – sker med alla klasser under **september** månad. Alla klasser gör tillsammans med undervisande klasslärare en kartläggning över riskområden utmed skolvägen till skolan, i skolan samt på skolgården. Barnen får markera på en karta över skolområdet var de upplever att riskområden finns.

Ansvar: rektor och pedagogisk personal

Skydds rond med fokus på att upptäcka och kartlägga brister i den fysiska och psykosociala miljön – sker med representanter från skolan (skolledning, vaktmästare, skyddsombud) och elever (elevskyddsombud) varje år under **maj** månad. Sammanställning lämnas in för bearbetning och analys.

Ansvar: rektor

Klimatundersökning – sker kommunövergripande i slutet av varje läsår. Föräldrar, elever och personal utvärderar hela skolans verksamhet. Sammanställningen tas upp och diskuteras med all personal vid arbetsplatsträff.

Ansvar: rektor och personal

Trivsselfrågor – sker med alla klasser under **oktober** månad. Varje klasslärare låter eleverna svara på ett antal frågor rörande trivsel på skolan. Utifrån elevsvaren arbetar likabehandlingsteamet och lärarna vidare med att förebygga och åtgärda eventuella problem.

Ansvar: likabehandlingsteam och klasslärare

Skyddsround med fokus på att upptäcka och kartlägga brister i den fysiska miljön – sker i **maj** varje år, med representanter från skolledning, fastighetsskötare, vaktmästare, personal och elever. Detta för att identifiera och åtgärda riskområden i den fysiska miljön. Resultatet sammanställs och analyseras.

Ansvar: rektor och skyddsombud

Kartläggning och nulägesanalys 2015/2016

Läsåret 2015/2016 går det ca 320 elever på Kristinebergskolan.

Majoriteten av barnen känner sig mycket trygga på skolan och fritidshemmet, vilket framgår av Borås Stads klimatundersökning, trygghetskartläggningar, psykosocial skyddsround och vid samtal med barnen. Den bild som elever och elevrådet ger av Kristinebergskolan är egentligen att det förekommer få mobbingssituationer.

Kartläggningen grundar sig på skyddsrounder, trygghetskartläggningar, klimatundersökning/trivselenkät, samt samtal med elever, personal och föräldrar.

Genom trivselenkät och trygghetsvandring framkommer dock:

Flera elever påtalar att miljön i matsalen skulle kunna bli bättre. De upplever att det är högljutt, trångt med få platser och det framkommer att flera känner sig utsatta för så kallade "bitch-blickar".

Omklädningsrummen upplevs som en otrygg plats. Det är högljutt, blickar ges, otrevliga kommentarer fås och att killarna går in/öppnar dörrarna till tjejerna. Ombytessituationen upplevs stressig av vissa klasser.

Fotbollsplanen kan vara ett område där bråk uppstår och elever känner att de är för många på planen samtidigt. I övrigt upplever personal att det är lugnt och få konflikter bland de äldre på rasterna.

Flera barn påpekade att det var ett stökigt och högljutt klimat på fritids med för många barn på en liten yta.

Åtgärdsplan 2015-2016

En åtgärdsplan upprättas för vilka åtgärder som skall vidtas utifrån vad som framkommit i nulägesanalysen. Syftet är att det kontinuerliga arbetet ska öka trygghet och trivsel samt motverka diskriminering och kränkande behandling. I åtgärdsplanen skall följande ingå: definition av riskområde, tidsperspektiv för då åtgärder skall vara genomförda samt vem som ansvarar för arbetet.

1. Riskområde: Matsal

Problem: De upplever att är högljutt, trångt med få platser och det framkommer att flera känner sig utsatta för så kallade "bitch-blickar".

Åtgärd: Bestämda platser, fler sittplatser har tillkommit och diskussion i klasserna har gjorts.

Ansvar: Klassföreståndaren samt övriga vuxna som har tillsyn

2. Riskområde: Omklädningsrum

Problem: Det är högljutt, blickar ges, otrevliga kommentarer fälls och att killarna går in/öppnar dörrarna till tjejerna. Ombytessituationen upplevs stressig av vissa klasser.

Åtgärd: Ökad vuxentillsyn men problem kvarstår. Scheman behöver ses över tills nästa termin.

Ansvar: Idrottslärare och klasslärare

3. Riskområde: Fotbollsplan

Problem: Där uppstår bråk och elever känner att de är för många på planen samtidigt.

Åtgärd: Ökad vuxentillsyn. Vissa problem kvarstår. Regler behövs klargöras.

Ansvar: All personal som på något sätt är delaktiga i rastverksamheten

4. Riskområde: Skogen på skolgården

Problem: Otydligt var gränsen går.

Åtgärd: Färgmarkering på träd.

Ansvar: Vaktmästare

5. Riskområde: Aktivitetsplatser

Problem: Snurrungan används på fel sätt, för många barn som snurrar samtidigt. Gungorna lossar från sina fästen.

Åtgärd: Upprätta och klargöra regler. Åtgärda konstruktionsfel.

Ansvar: Klasslärare och fastighetsskötare

6. Riskområde: Fritids

Problem: stökigt och högljutt klimat på fritids med för många barn på en liten yta.

Åtgärd: Den stökiga situationen på fritids måste komma åt genom att ge personal bättre planeringsförutsättningar följande läsår, samt öka med en avdelning för att få bättre åldersindelning och förutsättningar.

Ansvar: Rektor

Kalendarium för likabehandlingsarbetet läsåret 2016-2017

Augusti Klasslärare ansvarar för genomgång av skolans regler

September Gemensam aktivitetsdag genomförs för att stärka sammanhållningen

September Trygghetskartläggning – skyddsronnd angående elevens fysiska- och psykosocial miljön, görs av klasslärare i respektive klass. Sammanställs av likabehandlingsteamet.

Oktober Trivselfrågor görs och sammanställs av likabehandlingsteamet.

November Återkoppling sker till klasslärare. Ny likabehandlingsplan upprättas. All personal ansvarar för att lämna synpunkter. Diskussion sker i arbetslagen.

November Schemabrytande aktiviteter.

Januari Nya regler för skolan diskuteras och upprättas

April Elever, föräldrar och personal besvarar den kommunövergripande klimatundersökningen.

Maj Schemabrytande aktiviteter.

Maj Uppföljning av höstens trivselenkät och trygghetsvandring, med fokus på problemområdena. (Ansvar hos likabehandlingsteamet)

Maj Skyddsronnd angående den fysiska miljön.

Kontinuerligt arbete:

- Aktivt arbete i skolans likabehandlingsteam
- Kalendarier presenteras i början av höstterminen (APT)
- Vardagsarbetet genomsyras av främjande av tolerans och likabehandling och motverkande av kränkning och diskriminering.
- Elevrådsarbete, synpunkter på likabehandlingsplanen och skolans regler

Arbetsgång vid kränkande behandling

Skolan har en skyldighet att agera så snart någon ur personalen får kännedom om att en elev känner sig kränkt. Man behöver inte ha haft någon avsikt för att göra sig skyldig till diskriminering, trakasserier eller annan kränkande behandling. Skolan ska utreda vad som har hänt och vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar.

Anmälningsskyldighet:

- 1) Vid indikation på att kränkning eller diskriminering förekommer skall personal skyndsamt agera och grundligt utreda händelsen. Arbetet ska dokumenteras skriftligen (skolans fastställda blankett).
- 2) Personal har anmälningsskyldighet till rektor och de ansvariga i likabehandlingsteamet.
- 3) Rektor ansvarar för anmälning av händelse till huvudmannen (Stadsdelen Västers fastställda blankett).

Utredning och åtgärder vid inträffad kränkning:

- 1) Utredningen, enligt nedan stående punkter, dokumenteras på av skolan fastställda blanketter.
- 2) Utredningen ska vara allsidig och grundlig.
- 3) Två vuxna samtalas med den som blivit utsatt, en intervjuar och den andre dokumenterar.

Ex. frågor:

- Vad har hänt?
- Hur ofta?
- Hur länge?
- Var har det inträffat?
- Vilka är inblandade?
- Hur upplever eleven det och vad har han/hon för önskemål?

4) Samtal med den/de som utsatt den andre eleven för kränkningen:

- Samtal med mobbarna sker alltid enskilt.
- Mobbarna skall inte sammanföras med den mobbade.
- Viktigt att samtalet inte utformas som ett förhör utan att utgångspunkten skall vara lösningsfokuserad.
- Tala om vad skolan anser om mobbing.
- Fråga mobbaren vad han/hon ska göra – konkreta förslag.
- Upprätta en överenskommelse/handlingsplan.
- Uppföljningssamtal bestäms.

5) Uppföljning sker med den mobbade och mobbaren/mobbarna.

6) Kontakt med föräldrar/vårdnadshavare tas om inte situationen är löst.

7) **Om samtal inte hjälper:**

- Stödsamtal med kurator för båda parter vid behov
- Markeringssamtal av någon vuxen i likabehandlingsteamet samt rektor.
- Kalla på förälder för samtal tillsammans med eleven.
- Kontakt med polismyndigheten samt sociala myndigheter.
- Ev. anmälan. (Rektor)

8) Vid tillfälle då lärare kränkt elev ansvarar rektor för utredningen.

9) Vid kränkning som inneburit fara för liv och hälsa underrättar rektor arbetsmiljöverket.

Återrapportering:

1) Efter avslutad utredning ska en återrapportering ske till rektor samt likabehandlingsteamet.

2) Rektor ansvarar för att en återrapportering sker till huvudmannen enligt rutiner i SD Väster, Borås Stad.

Om någon elev eller vuxen på skolan får besked om misstänkt diskriminering eller annan kränkande behandling där elev utsätts av vuxen eller där vuxen utsätts av elev skall rektor kontaktas och vidtaga åtgärder enligt nedan plan:

När någon elev eller någon av de vuxna på skolan får besked om misstänkt diskriminering/kränkande behandling där elev utsätts av vuxen eller där vuxen utsätts av elev informeras rektor. Rektor samlar information och för minnesanteckningar, eller delegerar till specialpedagog att inleda undersökning. Om rektor delegerar undersökningsansvar, så ersätts rektor i av specialpedagog i moment nedan.

Rektor inleder samtal 1 med den/de som är utsatta

Om den utsatte, av olika anledningar, inte själv tar upp det som hänt, är det ändå viktigt att ärendet kommer till rektors kännedom. Då kan ett "ombud" användas.

Rektor håller samtal 2 med den/de som utsätter.

Rektor informerar elevernas vårdnadshavare samma dag som samtal 1 respektive 2 har skett. Det är viktigt att vårdnadshavare vet om att skolan arbetar med ärendet.

Efter 1-2 veckor håller rektor samtal 3 med den/de som är utsatta

Strax efter samtal 3 håller rektor samtal 4 med den/de som utsätter för kränkningar.

Om situationen verkar svår att se objektivt på kan/skall rektor ta konsultativ hjälp, t ex någon beteendevetare från företagshälsovården.

Om ansvarig rektor själv är involverad i diskriminering eller kränkande behandling skall verksamhetschefen för skola-barnomsorg ta ansvar för att ärendet löses på bästa sätt.

Det är viktigt att utredningen/samtalen utmynnar i ett åtgärdsprogram som kommer att gagna de inblandade och den framtida verksamheten.

Uppföljning

Vid vissa bestämda tidsintervaller skall ärendet följas upp för att försäkra att diskriminering och/eller kränkande behandlingen inte uppstår på nytt.